

Sprawozdanie z konferencji naukowej „Porozumienie ponad podziałami. Mediacje i komunikacja”, Wrocław 2014

Słowa kluczowe: sprawozdanie, konferencja, mediacje, komunikacja

W dniu 23 maja 2014 r. na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pod tytułem *Porozumienie ponad podziałami. Mediacje i komunikacja*. Było to kolejne wydarzenie naukowe zorganizowane w ramach cyklu *Praktyczne aspekty stosowania mediacji w sądach, prokuraturze i administracji publicznej*.

Konferencja została zorganizowana przez Instytut Nauk Administracyjnych Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, Związek Zawodowy Prokuratorów i Pracowników Prokuratury RP, Okręgową Izbę Radców Prawnych we Wrocławiu, Fundację Prokuratorów i Pracowników Prokuratury im. Ireny Babińskiej, Dolnośląskie Regionalne Centrum Mediacji oraz Interdyscyplinarne Studenckie Koło Rozwoju Administracji ISKRA. Patronat honorowy objęli Rzecznik Praw Obywatelskich – prof. Irena Lipowicz, Prokuratura Generalna oraz Ministerstwo Sprawiedliwości.

Celem Konferencji było interdyscyplinarne ujęcie mediacji jako sposobu rozwiązywania konfliktów i osiągania porozumienia pomimo podziałów

i odmienności kulturowych oraz społecznych¹. Dzięki wiedzy i praktyce prelegentów – osób reprezentujących różne dziedziny naukowe i środowiska, organizatorzy Konferencji chcieli zainspirować gości do działania na rzecz budowania porozumienia nie tylko między jednostkami, ale także w relacjach organów administracji publicznej i jednostek.

Konferencja rozpoczęła się od powitania gości przez pomysłodawczynię oraz główną organizatorkę – dr hab. Magdalenę Tabernacką. Następnie głos zabrał Dziekan Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego – dr hab. prof. nadzw. UW r Włodzimierz Gromski, który podkreślił interdyscyplinarność i aktualność podjętej problematyki oraz wskazał na mediację będącą najbardziej pożądaną metodą rozwiązywania konfliktów. Kolejną przemawiającą osobą był prokurator Jacek Skała piastujący funkcję Przewodniczącego Prezydium Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury RP, który zwrócił uwagę na miejsce i wagę mediacji w procesie karnym, będącą jednym z trybów konsensualnych, obok instytucji dobrowolnego poddania się karze i instytucji warunkowego umorzenia postępowania. Mediacja ma przynieść porozumienie warunkujące konsensualne zakończenie postępowania nie w drodze represji karnej, lecz konsensu zmierzającego do kompensacji szkody zarówno w wymiarze materialnym jak i moralnym. Prokurator wskazał, że miarą sukcesu w postępowaniu karnym nie może być jedynie skazanie – rozumiane jako sukces działającego w imieniu państwa oskarżyciela publicznego – ale przede wszystkim satysfakcja osoby pokrzywdzonej. Satysfakcja ta ma wynikać nie tylko z poniesienia kary przez sprawcę czynu zabronionego, lecz również z wyrównania szkody, które to wyrównanie w przypadkach drobnych przestępstw powinno być przesłanką niekaralności. Prokurator Jacek Skała wyraził żal z powodu braku w katalogu przesłanek umożliwiających umorzenie postępowania w sprawach małej wagi, przesłanki pozytywnego wyniku mediacji, co jego zdaniem umożliwiłoby rzeczywiste zastosowanie mediacji w postępowaniu karnym. Prokurator odniósł się także do nowelizacji procesu karnego wchodzącej w życie dnia 1 lipca 2015 r., zgodnie z którą prokuratorzy będą mieli fakultatywną wobec mediacji możliwość umorzenia postępowania w sprawie zagrożonej karą

---

1 M. Tabernacka, *Porozumienie ponad podziałami – znaczenie mediacji*, [w:] *Materiały z konferencji naukowej „Porozumienie ponad podziałami. Mediacje i komunikacja”*, Wrocław 2014, s. 1.

pozbawienia wolności do lat pięciu, jeśli pokrzywdzony danym przestępstwem złoży wniosek o konsensualne zakończenie postępowania. Na zakończenie przemówienia prokurator wspominał także o problemie mowy nienawiści i braku środków legislacyjnych umożliwiających skuteczne zwalczanie tego zjawiska.

Po słowach wprowadzenia rozpoczęto obrady w pierwszej sesji zatytułowanej *Kultura – porozumienie ponad podziałami*, dotyczącej kulturowych aspektów konfliktów i osiągnięcia porozumienia w społeczeństwie, będących czynnikiem wpływającym na mediacje przeprowadzane w szeroko ujętej sferze publicznej. Sesja odnosiła się zarówno do odmienności kulturowej w wymiarze etnicznym, jak również odmienności określanej różnicą kultury w wymiarze sprawiedliwości i systemie administracji publicznej. Swoje wystąpienia zaprezentowali prof. dr hab. Ludwik Stomma, pani Malika Abdoulvakhabova, dr Maciej Lis i mecenas Kamila Zagórska, a moderatorką tego panelu była dr hab. Magdalena Tabernacka.

Niewątpliwie gościem specjalnym Konferencji był Profesor Ludwik Stomma², który w wystąpieniu zatytułowanym *Czym są mediacje w antropologii?* przedstawił mediację z perspektywy antropologii kultury, jako to, co znajduje się pośrodku, między prawą i lewą stroną, między dołem i górą. Zwrócił uwagę na to, iż nie będący po żadnej ze stron konfliktu mediator, musi obiektywnie spojrzeć na sytuację obu stron i odrzucić dychotomię.

Następnie głos zabrała pochodząca z Czeczeni Pani Malika Abdoulvakhabova³, która do Polski przyjechała 18 lat temu i od tego czasu działa na rzecz pojednania międzykulturowego i jest praktykiem rozwiązywania konfliktów. Pani Malika w referacie pod tytułem *Praktyka rozwiązywania konfliktów w trudnych sytuacjach – różnice kulturowe, negatywne emocje, trudne warunki* opowiedziała o pełnieniu przez nią roli pomostu pomiędzy społecznością polską a społecznością czeczeńską znajdującą się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Od 2000 r. w Polsce prawie wszyscy tzw. uchodźcy przymusowi⁴ byli narodowości

2 Ludwik Stomma – antropolog kultury, członek Europejskiej Akademii Nauk, wykładowca École pratique des hautes études.

3 Malika Abdoulvakhabova – członek Komisji Ekspertów ds. Migracji przy Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich, emerytowana działaczka organizacji pozarządowej (*Materiały z konferencji naukowej...*, dz. cyt., s. 3).

4 Osoby, które zostały zmuszone do uchodźstwa przez konflikty wojenne i poprosiły o azyl w Polsce.

czeczeńskiej. To dla nich Pani Malika jest nieocenioną pomocą w kontaktach z urzędnikami państwowymi lub pracownikami ośrodków pomocy, w których Czeczeni napotykali na bariery komunikacyjne wynikające nie tylko z nieznamomości języka, ale przede wszystkim z różnic kulturowych. W tych sytuacjach „mediacja” okazywała się niezbędna dla osiągnięcia porozumienia. Nie była to jednak typowa mediacja, gdyż często w kontaktach z pracownikami Urzędu ds. Repatriacji i Cudzoziemców, pani Abdoulvakhabova pełniła rolę pełnomocnika danej osoby, co było nie tylko wsparciem, lecz także pozwalało na wyeliminowanie nieporozumień wynikających z tłumaczenia rozmów. Pani Malika poruszyła kwestię stosowania wiedzy o kulturze i tradycjach w trakcie mediacji, odwoływania się do wartości wyznawanych przez dane narodowości i konieczności prowadzenia szkoleń dla osób mających kontakt z obcokrajowcami, szczególnie dla Straży Granicznej i Policji, tak aby znały kulturowe uwarunkowania zachowań cudzoziemców.

O kulturze w wymiarze prawnym i porozumiewaniu się przez duże jednostki mówił w swoim wystąpieniu pod tytułem *Wybrane aspekty naruszenia norm prawnomiędzynarodowych w praktyce działania Rzecznika Praw Obywatelskich* ś. p. dr Maciej Lis⁵. Referat dotyczył praktycznych skutków implementacji zewnętrznych norm prawnych do polskiego systemu prawnego na przykładzie działalności Rzecznika Praw Obywatelskich.

Ostatnim wystąpieniem w pierwszym panelu konferencji był referat, zajmującej się mediacjami transgranicznymi w sprawach rodzinnych, pani mecenas Kamili Zagórskiej⁶ zatytułowany *Osiąganie porozumienia w konfliktach rodzinnych w mediacjach transgranicznych. Dobro rodziców a dobro dziecka*. Poruszono w nim kwestie przyczyn konfliktów rodzinnych między osobami pochodzącymi z różnych krajów i z różnych kręgów kulturowych. Podkreślone zostało, iż celem postępowania w sprawie

---

5 Maciej Lis (1950–2015) – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Międzynarodowego i Europejskiego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, w latach 2004–2015 Pełnomocnik Terenowy Rzecznika Praw Obywatelskich we Wrocławiu; *Zmarł dr Maciej Lis – Pełnomocnik Terenowy RPO we Wrocławiu*, <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/zmarl-dr-maciej-lis-pelnomocnik-terenowy-rpo-we-wroclawiu>, dostęp: 23 lipca 2015.

6 Kamila Zagórska – adwokat Izby Adwokackiej Warszawskiej, praktyk w sprawach mediacji transgranicznych, absolwentka Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Uniwersytetu Paris Créteil na kierunku „Rozwiązywanie sporów transgranicznych”.

rodzinnej, szczególnie w takiej z udziałem dzieci, nie jest wygranie sprawy z byłym partnerem, ale stworzenie dogodnej sytuacji do dalszego funkcjonowania i z uwzględnieniem dobra dziecka. Dzięki postępowaniu mediacyjnemu, same strony przy pomocy mediatora decydują jak ma wyglądać ich życie, nie zawierają rozstrzygnięcia tak istotnej kwestii arbitralnemu sądowi, lecz same mają na nią wpływ. Ponadto, Pani Kamila Zagórska przedstawiła mechanizm mediacji transgranicznych, w których zawsze uczestniczy dwóch mediatorów różnych narodowości, reprezentujących różne płcie, tak, aby zachować możliwie najpełniejsze odzwierciedlenie sytuacji stron.

Po przerwie kawowej rozpoczęto obrady w drugim panelu, zatytułowanym *Komunikacja – porozumienie ponad podziałami*, którego moderatorem był dr Andrzej Pakuła z Instytutu Nauk Administracyjnych Uniwersytetu Wrocławskiego. Sesja poświęcona była językowym aspektem komunikacji w odniesieniu do uwarunkowań społecznych i prawnych, mających wpływ na możliwość osiągnięcia porozumienia i sukcesu mediacji, a swoje wystąpienia zaprezentowali kolejno dr Grażyna Lewicka i prof. dr hab. Roman Lewicki, pani Agnieszka Beckschulte-Sibilak i pan Heiner Krabbe, prof. UW dr hab. Monika Płatek, mgr Agnieszka Kurianta oraz Barbara Zyzda.

Wystąpienie Państwa Grażyny i Romana Lewickich, cenionych językoznawców, nosiło tytuł *Moc języka w komunikacji interpersonalnej* i miało na celu zaprezentowanie roli języka w komunikacji z punktu widzenia językoznawców. Po wprowadzeniu do tematyki, przedstawieniu definicji języka, sposobów komunikowania się nie tylko w aspekcie werbalnym, ale także za pomocą czynników parawerbalnych (np. intonacja, natężenie głosu) i ekstrawerbalnych (np. gestykulacji czy mimiki), mających ogromne znaczenie dla efektu zdarzenia komunikacyjnego, oraz krótkiej analizie teoretycznych podstaw, prof. Roman Lewicki zwrócił uwagę na odmienną właściwość językową każdej osoby i na to, że odbiór intencji komunikacyjnej nadawcy przez rozmówcę może być zupełnie inny od rzeczywistej wizji nadawcy. Mowa była również o subiektywnym używaniu metafor i ich odmiennym rozumieniu przez poszczególne osoby, w zależności od kontekstu komunikacyjnego, a także o przebiegu procesu komunikacyjnego. Następnie pani dr Grażyna Lewicka ukazała analizę dyskursu na przykładzie fragmentu *Przygód Tomka Sawyera* Marka Twaina, wskazując przy tym strategie komunikacyjne i traktując komunikację jako przypadek interakcyjnego planowania.

Następnie głos zabrali mediatorzy – pani Agnieszka Beckschulte-Sibilak⁷ i pan Heiner Krabbe⁸, prezentując referat zatytułowany *Sztuka zadawania pytań*. Przedstawili oni konstrukcję pytań zadawanych przez mediatorów w toku postępowania mediacyjnego, a także prawa i obowiązki mediatorów w trakcie trwania mediacji. Pan Heiner Krabbe podkreślił fakt, że w trakcie rozmów toczonych w ramach postępowania mediacyjnego, mediator może zadać pytania, których nie zadałby w czasie prywatnej rozmowy. Mediatorzy zwrócili także uwagę na istotną rolę równowagi pytań – jeśli jakieś pytanie jest zadawane jednej stronie, to następnie to samo pytanie powinno być zadane drugiej stronie, jak również na to, że mediator musi umieć słuchać obu stron konfliktu i starać się zrozumieć zupełnie różne punkty widzenia. Na przykładzie scenki z panią z publiczności, zaprezentowane zostały cztery grupy pytań, które powinny być zadawane w konkretnych fazach mediacji. Pierwszymi z nich były pytania linearne, stawiane na początku i zmierzające do zdobycia informacji o przedmiocie mediacji. Kolejnymi były pytania cyrkularne, pozwalające na pogłębienie linearnych i pytania strategiczne, dające możliwość wypracowania przez strony dotąd nieosiągalnych rozwiązań. Ostatnią grupą pytań stanowiły pytania skłaniające do refleksji i ukazujące nowe możliwości. Zwrócono także uwagę na to, iż pytania strategiczne powinny być używane w ostateczności, jeśli dotychczasowa mediacja nie przynosi rezultatów. Podsumowaniem wystąpienia było wskazanie, że podczas procesu mediacji, zwykle ważniejszymi okazują się być pytania, a nie odpowiedzi na nie.

Z prelekcją zatytułowaną *Karnoprawne aspekty mowy nienawiści a mediacje* wystąpiła prof. UW dr hab. Monika Płatek⁹, która zwróciła uwagę

-
- 7 Agnieszka Beckschulte-Sibilak – germanistka, mediatorka, tłumacz, przewodnicząca zarządu Polsko-Niemieckiego Centrum Mediacji w Münster (*Materiały z konferencji naukowej...*, dz. cyt., s. 7).
  - 8 Heiner Krabbe – psycholog, psychoterapeuta, mediator (BAFM), wykładowca i trener mediatorów, założyciel Mediationswerkstatt Münster, prowadzi szkolenia i seminaria dla pracowników ośrodków psychologicznych, socjalnych, sędziów i prawników w Niemczech, Szwajcarii, Austrii i Polsce. Autor wielu publikacji na temat mediacji okołorozwodowej oraz włączania dzieci do procesu mediacji (*Materiały z konferencji naukowej...*, dz. cyt., s. 7).
  - 9 Monika Płatek – kierowniczka Zakładu Kryminologii w Instytucie Prawa Karnego Uniwersytetu Warszawskiego, członkini Polskiego Stowarzyszenia Edukacji Prawnej, wykładowczyni Gender Studies IBL PAN (*Materiały z konferencji naukowej...*, dz. cyt., s. 15).

na instytucje negocjacji, mediacji i konferencji sprawiedliwości naprawczej przewidzianych w ramach procesu karnego, które pozwalają na komunikowanie się w sposób niekonwencjonalny, nie za pośrednictwem sądu, ale bezpośrednio między stronami. W dalszej części wystąpienia poruszone zostały kwestie mediacji pomiędzy sprawcami i ofiarami lub ich najbliższymi, w dwóch niedocenianych, a powodujących traumę przypadkach – włamaniami do mieszkań i wypadkach komunikacyjnych, w których giną najbliżsi. Pani Profesor zauważyła także, że celem mediacji w tych sytuacjach zwykle nie jest ukaranie sprawcy, ale zmiana myślenia w taki sposób, aby został przywrócony porządek publiczny pod postacią naprawienia krzywdy, której doznała osoba.

Ostatnim wystąpieniem drugiego panelu była prezentacja wyników badań dotyczących mowy nienawiści i mowy wrogości wśród młodzieży gimnazjalnej i studentów, przeprowadzonych przez Agnieszkę Kurianta i Barbarę Zyzda z Interdyscyplinarnego Studenckiego Koła Rozwoju Administracji ISKRA. Przeprowadzone w tych dwóch grupach anonimowe ankiety, miały na celu wykazanie występowania i ewentualnego zasięgu mowy nienawiści i mowy wrogości, z którymi młodzi ludzie spotykają się na co dzień, a także zbadanie doboru środków językowych, poziomu agresji słownej i kierunków agresji. Badaniu poddana została agresja słowna kierowana w stosunku do osób młodszych, osób starszych, ze względu na płeć, kolor skóry, wyznanie, pochodzenie i orientację seksualną.

Po przerwie obiadowej odbył się trzeci i ostatni panel konferencji noszący tytuł *Państwo wobec konfliktów społecznych*, moderowany przez prokuratora Tomasza Salwę. Sesja miała wymiar praktyczny i dotyczyła roli, jaką odgrywają podmioty publiczne – w tym przede wszystkim organy administracji publicznej, organy wymiaru sprawiedliwości i placówki oświatowe, we wspieraniu osiągania porozumienia przez jednostki znajdujące się w konflikcie.

Pierwszym wystąpieniem w tym bloku tematycznym był referat dr Elżbiety Koszel¹⁰ zatytułowany *Sąd otwarty na mediację rówieśniczą*.

---

¹⁰ Elżbieta Koszel – Sędzia Sądu Okręgowego w Zamościu, Koordynator do spraw mediacji w okręgu tego sądu. Studia magisterskie i doktoranckie ukończyła na Uniwersytecie Jagiellońskim uzyskując stopień doktora nauk prawnych. Specjalizując się w prawie cywilnym, rodzinnym i spółdzielczym (*Materiały z konferencji naukowej...*, dz. cyt., s. 10).

W okręgu działania sądu, w którym orzeka pani sędzia, Kuratorium Oświaty w Lublinie realizuje pilotażowy program mediacji rówieśniczych. Mediatorami w tych sprawach są rówieśnicy stron konfliktu, zwykle pochodzący z tej samej szkoły i klasy. Pani sędzia wskazała, że nauka alternatywnych metod rozwiązywania sporów już na etapie szkoły ma zapoczątkować w przyszłości stosowaniem mediacji w rozwiązywaniu konfliktów, a nie chęcią odwetu i skierowania sprawy na drogę procesu przed sądem.

Drugą prelegentką panelu była Pani sędzia Anna Maria Wesołowska¹¹, z wystąpieniem zatytułowanym *Komunikacja dorosłych z dziećmi w placówkach oświatowych, instytucjach publicznych i życiu społecznym. Sposoby wdrażania edukacji prawnej w placówkach oświatowych*. Podkreśliła w nim konieczność zapewnienia edukacji prawnej dla dzieci i młodzieży oraz przytoczyła przykład lekcji wychowawczych odbywających się w sądach w Łodzi, które określiła „najtańszą profilaktyką”, gdy młodzi ludzie mają okazję zobaczyć osoby niewiele starsze od siebie stojące na ławie oskarżonych. Według pani sędzi edukacja prawna powinna odbywać się już od 5 roku życia, także w ramach tzw. uniwersytetów dziecięcych i kącików prawnych organizowanych w przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, tak aby dzieci miały świadomość, że należy rozmawiać o problemach. Realizacja tego postulatu może odbywać się w oparciu o poradnik autorstwa Pani Sędzi Wesołowskiej, pod tytułem *Bezpieczeństwo młodzieży*, w którym opisanych zostało kilkadziesiąt sytuacji będących przedmiotem postępowania karnego z udziałem młodych osób. Na koniec prelegentka zwróciła uwagę na problem braku umiejętności rozmowy i komunikacji między dziećmi a rodzicami, jak również na tematykę mediacji rówieśniczych w szkołach.

Następnie swoje wystąpienie pod tytułem *Spoleczne, psychologiczne i prawne bariery w upowszechnianiu mediacji rodzinnej na przykładzie kampanii społecznej Sądu Okręgowego w Opolu „Mediacja: to nic nie*

---

¹¹ Anna Maria Wesołowska – Sędzia Sądu Okręgowego w Łodzi w stanie spoczynku, przez 28 lat orzekała w wydziale karnym. Współpracuje z Fundacją Dzieci Niczyje w zakresie wdrażania nowych regulacji prawnych dotyczących przesłuchania dzieci. Autorka badań i publikacji związanych z sytuacją pokrzywdzonego dziecka w prawie polskim. Członkini Rady ds. Pokrzywdzonych Przystępstwem przy Ministrze Sprawiedliwości i Radzie Ekspertów ds. Skrzywdzonego Dziecka przy Fundacji Dzieci Niczyje. Społeczna doradczynie Rzecznika Praw Dziecka (*Materiały z konferencji naukowej...*, dz. cyt., s. 16).

kosztuje” przedstawiły Panie Anna Korwin-Piotrowska¹² oraz Ewa Kosowska-Korniak¹³. Celem przeprowadzonego programu pilotażowego było zwiększenie świadomości na temat mediacji oraz promowanie mediacji jako sposobu rozwiązywania konfliktów rodzinnych. W ramach programu, Sąd Okręgowy w Opolu pokrywał koszt sesji mediacyjnych w postępowaniach rozwodowych. Po kilku miesiącach trwania kampanii nie doszło do znaczącego wzrostu postępowań mediacyjnych w sprawach rodzinnych, co oznacza, że ponoszenie przez strony ciężarów mediacji albo ich brak nie mają istotnego wpływu na popularność mediacji. Panie zwróciły uwagę na to, że prawo powinno przewidywać możliwość zwolnienia z kosztów postępowania mediacyjnego, jednak nie wpływa to w zasadniczy sposób na ilość prowadzonych mediacji. Pomimo tego, że w okresie prowadzenia programu nie wzrosła ilość postępowań rozwiązywanych w drodze mediacji, to według prelegentek, można zauważyć zdecydowany wzrost zainteresowania tematyką mediacji w rejonie prowadzenia kampanii.

Ostatnie wystąpienie dotyczyło *Możliwości procesu mediacyjnego w sytuacji konfliktu na styku sektora publicznego i prywatnego* i było spojrzeniem praktyka – Pani Magdaleny Cetera¹⁴. Prezentacja obrazowała różnice między postępowaniem sądowym a postępowaniem mediacyjnym na przykładzie sporu dotyczącego robót budowlanych, którego stronami były spółka akcyjna sektora prywatnego oraz jednostka samorządu wojewódzkiego. Dzięki skierowaniu sprawy do mediacji, możliwe było osiągnięcie porozumienia przy znaczącym skróceniu czasu postępowania. Skorzystały na tym zarówno strony postępowania, jak i całe lokalne społeczeństwo oczekujące na efekt robót budowlanych w postaci oddanego do użytkowania mostu. Słowo komentarza do prezentacji pani mediator

---

12 Anna Korwin-Piotrowska – Wiceprezes Sądu Okręgowego w Opolu, Wiceprezes Stowarzyszenia Sędziów THEMIS.

13 Ewa Kosowska-Korniak – Specjalista ds. Public Relations Sądu Okręgowego w Opolu.

14 Magdalena Cetera – certyfikowany mediator w sprawach cywilnych i karnych, od sierpnia 2003 r. figurująca w wykazie instytucji i osób godnych zaufania, uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego w sprawach karnych, prowadzonym przez Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu, od 2006 r. mediator stała do spraw cywilnych przy Sądach Okręgowych we Wrocławiu, Legnicy i Opolu. Członkini Polskiego Stowarzyszenia Mediacji Gospodarczej oraz Fundacji EDUCO (*Materiały z konferencji naukowej...*, dz. cyt., s. 8).

dodał także sędzia Wydziału Gospodarczego Sądu Okręgowego we Wrocławiu, Pan Dariusz Rutkowski, który jak sam przyznał, początkowo nie był entuzjastą stosowania mediacji w rozwiązywaniu sporów między profesjonalnymi podmiotami, w sprawach dotyczących ogromnych kwot. Jednak, jak zauważył, praktyka pokazuje, że także w sprawach gdzie stronami są spółki prawa handlowego, skierowanie do mediacji daje pozytywne efekty, skraca czas trwania postępowania i często prowadzi do ugód, których wypracowanie nie byłoby możliwe na drodze procesu sądowego.

W trakcie trwania konferencji odbyły się także wystąpienie posterowe. Poster Katarzyny Aleksandrowicz i Edyty Stopyry z Uniwersytetu Warszawskiego, poruszał problematykę *Kampanii społecznych dotyczących mediacji*. Silną reprezentację miała także Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, której przedstawiciele (Inez Bachmura, Rafał Bugaj, Kalina Dobrowolska, Elżbieta Grzeszczuk, Miłosz Kuśnierz, Magdalena Kuta, Kinga Lorek, Katarzyna Mysłək, Marta Stręk) zaprezentowali poster pod tytułem *Terapia zajęciowa – kompleksowe działanie przeciw wykluczeniu społecznemu*. Tematykę mediacji poruszała w swoich dwóch posterach zatytułowanych *Styczność z procedurą mediacji wśród dorosłych mieszkańców Polski – komunikat z badań* oraz *Mediacja – proces czy przestrzeń komunikacji* Martyna Plucińska z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wyniki badań zaprezentowali także Karina Pilarz i Łukasz Piecuch w posterze *Stan wiedzy o mediacjach wśród studentów I i II roku WPAiE Uniwersytetu Wrocławskiego*.

Na zakończenie Konferencji dr hab. Magdalena Tabernacka podziękowała wszystkim uczestnikom za zaangażowanie i zaprosiła do zapoznania się z prezentacjami posterowymi i rozmów w kuluarach. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem i była kolejnym wartościowym merytorycznie przedsięwzięciem poruszającym tematykę mediacji.